

keen jäsenmäärän kartuttaminen ja sen ostomäärän kohottaminen. Mitä laajemmalle osuuskaupan vaikutus ulottuu, sitä paremmin se voi palkata palveluskuntansaakin, sitä parempia elämisehtoja se voi työntekijöilleen myöntää. Kun liikkeen voitto lisääntyy, liikenee siitä tietysti yhä suurempia summia niillekin. On sen takia jokaisen työläisen sula velvollisuus koettaa edistää sitä osuuskauppaa, jonka jäsen hän on, siten että hän koettaa hankkia kaupalle yhä uusia jäseniä ja uusia ostajia. Tämän hän tietysti tekee sitä suuremmalla mielihyvällä, mitä enemmän hän tuntee itsensä solidaariseksi osuuskauppansa kanssa ja siihen kiinnityksi. Tämä tunne elpyy hänessä yhä elävämmäksi, jos hän tietää, että suurin osa hänen osuuskauppansa jäsenistä on hänen hengenheimolaisiaan, että heitä elähdyttää sama ylevä aate kuin häntäkin, se että osuustoiminta-aate sekin on mahtava välikappale työväestön vapautustaistelussa, välikappale, joka yhdessä muitten kanssa vie suureen toivottuun lopputulokseen.

23. 9. 16.

TYÖVÄEN ISÄNMAALLISUUDESTA.

Se puhe, jonka minä pidin Hämeenlinnassa sosialidemokraattisen puolueen 25-vuotisen juhlan johdosta ja joka ensin oli julkaistuna »Hämeen Kansassa» ja sittemmin »Suomen Sosialidemokraatissa» ynnä muissa puoluelehdissä, on herättänyt eräissä porvarillisissa lehdissä, jotka noudattavat samaa suuntaa, jonkinlaista huomiota. Vanhasta kokemuksesta tiedän, ettei polemiikki mainituissa lehdissä minun taholtani tuotaisi mitään hedelmiä. Mutta muitten kehoituksesta tahdon kuitenkin puoluelehdissä julkaista muutamia vastaväitteitä porvarilehtien kirjoitusta vastaan, joka kaikissa lienee yksi ja sama ja samasta lähteestä lähtenyt.

Ensiksi saanen otaksua, että suurimman osan puheestani mainitut porvarilehdet myöntävät todeksi. Ja sehän on jo paljon. Olen vain nähnyt vastalauseita mainituissa lehdissä sosialidemokraattien »suurimman isänmaallisen työn» suhteen. Ja näissä vastaväitteissä ilmenee aivan kummallisia asioita. Sosialisteja syytetään siitä, että he ovat »internatsionalisteja», s. o. isänmaattomia. Mutta kirjoittaja ei näy muistavan, että kapitalismi ja kapitalistisen järjestelmän kannattajat ovat aivan samalla tavalla internationalisteja. Tarvitsee ainoastaan huomauttaa, mitenkä tämä sama kapitalismi on menetellyt lainojen antamisen suhteen esim. Venäjälle ja Saksalle; mitenkä esim. amerikkalaiset ja venäläiset öljytrustit useampia vuosia sitten jakoivat maailman kahtia riistääksensä sen kuluttajia perinpohjin ja mitenkä etenkin amerikkalaiset miljarditrustit ulottuvat polyppilonkeronsa yli koko maailman j. n. e. — Ero on vain siinä, että kapitalistinen internatsionalismi on muodostunut ihmisten riistämiseksi, mutta sosialistinen internationalismi ihmisten vapauttamiseksi kaikesta riistosta. Sosialismi ja isänmaallisuus eivät suinkaan ole missään ristiriidassa keskenänsä; ne sopivat mainiosti yhteen, kuten esim. internationalististen kielten esperanton ja idon viljeleminen ja levitteleminen on täydessä sopusoinnussa rakkauden kanssa oman kansan kieleen.

Mutta kun puhutaan isänmaallisuudesta, on huomioon otettava, että isänmaan käsite liittyy oleellisesti siinä asuvaan kansaan. Löytyy semmoisia ihmisiä, jotka eivät välitä koko kansansa, varsinkin alemmalla kannalla olevien kansalaistensa iloista, suruista ja vaivoista. Löytyy myöskin hyvin suuri joukko semmoisia ihmisiä; jotka välillisesti tahi välittömästi tahtovat upottaa nykyisen ja tulevan sukupolven alkoholitulvaan. Löytyy niitä, jotka julkisesti ja julkeasti tässä ja muissa suhteissa rikkovat *koko* kansansa säätämiä lakeja. Ja löytyy vielä niitä, jotka jonkin maapalstan lisäämistä varten isänmaahansa ovat uhranneet tahi ovat valmiit

uhraamaan tuhansia kansalaisia tuon maapalstan asukasemmistön suoraan ja julkisesti lausuttua tahtoa vastaan. Ja vihdoin löytyy semmoisia, jotka ovat tappaneet tai kuoliaiksi kiduttaneet kahdeksan kertaa enemmän omia kansalaisiaan kostoksi tehdyistä tihutöistä kuin mitä heidän puolellaan on menetetty.

Tämmöisiä ei sosialismi voi pitää minkäänlaisina isänmaan *todellisina* ystävinä. He käyttävät isänmaan, s. o. oman kansansa, pyhää nimeä omien itsekkäitten pyyteittensä peittämiseksi ja omien mukavuuksiensa ylläpitämiseksi.

Että sosialismi, varsinkin pienissä maissa, tahtoo vähentää noita hirveästi rasittavia sotilasmenoja, joutuu, kuten tunnettua, siitä, että pienet kansat, kuten esim. Tanska ja Suomi, eivät suhteellisesti melkoisilla sotavoimillaan voi juuri mitään toimittaa: ne ovat aina, sotavoimistaan riippumatta, suurten kansojen komennettavina. Muutamien mielestä tarvitaan sotaväkeä etupäässä »sisäisiä vihollisia» vastaan.

Tämä riittänee asian selvittämiseksi minun puoleltani.

Mielelläni tunnustan, että vastustajani on esittänyt vastaväitteensä tyynessä muodossa, ja se luettakoon puolestani hänelle ansioksi. Ja vielä enemmän kiitosta ansaitsee se tosiasia, että muutamat porvarilliset lehdet, »Helsingin Sanomat» etunenässä, ovat antaneet jonkinlaisen tunnustuksen Suomen sosialistien »suurimmalle isänmaalliselle työlle», jota juuri toissuuntaiset porvarilehdet ovat morkanneet.

Voin sentakia hyvällä omallatunnolla toistaa, mitä tuon puheeni loppuosassa esitin:

Ehkä suurimman isänmaallisen työn ovat työväestö ja sen ystävät tehneet siinä, että ovat 50 %:ssa Suomen kansasta herättäneet eloon yhteiskunnallista harrastusta ja monipuolista sivistyspyrkimystä ja siten tehneet Suomen koko kansan yhä itsetietoisemmaksi ja vastustuskykyisemmäksi ulkomaailmaa vastaan ja tällä tavalla todellisesti koroittaneet sitä kansakuntien arvoon.

Suomen sosialistisen työväestön isänmaallisuus on tosiaan ollut kaiken kiitoksen yläpuolella!

Ja Suomen historian haltiatar tulee tulevaisuuden aikataululle kirjoittamaan kullanhohteisilla kirjaimilla: »Kiitos sulle, Suomen työväestö, kun pelastit ja tuit Suomen kansan itsenäisyyden.»

Qui vivra, verra;
ken elää, saa nähdä.

20. 8. 24.

IHMISYYS VAIKO ISÄNMAA?

Onhan aivan tunnettu asia, että porvarit syyttävät sosialisteja puuttuvasta »isänmaanrakkaudesta» väittäen, että he muka ovat ainoastaan puhtaita internationalisteja ilman isänmaata. Tämä syytös isänmaallisuuden puutteesta nousi huippuunsa keisari Wilhelmin tunnetussa sanonnassa »vaterlandslose Gesellen» (isänmattomia roikaleita). Sosialistit taas pitävät puoleltaansa porvareita internationalisina ja varsinaista isänmaallisuutta vailla olevina.

Tarkastakaamme lähemmältä näitä väitteitä. Ei voi olla vähääkään epäilystä siitä, että porvarit ovat kansainvälisiä, mihin heidän kapitalistinen voitonhalunsa heidät ajaa. Tahdon tässä ainoastaan muistuttaa siitä, että tuo ennen niin kuuluisa Kruppin tehdas, jonka omistaja oli keisari Wilhelmin hyvä ystävä, lähetti kanuunansa maailmaan piittaamatta isänmaallisuudesta, vieläpä Saksan vihollisillekin, ja että Rockefeller ja Rotschild koettivat jakaa maapallon kahteen riistoalueeseen petrolikaupan alalla välittämättä viis siitä, että he siten perinpohjaisesti nylkivät omia kansalaisiaan. Porvarit ovat kansanluokkana isänmaallisia ainoastaan, kun heidän aineellinen voittonsa sen kautta paraimmiten suojelustullien y. m. kautta taataan. Ja heitä, porvareita, pitävät sosialistit